

Latweefch u Awises.

Nr. 32. Zettortdeena 10ta August 1850.

Deew's pats wedd blehdibu gaismâ.

Ne fenn tas gaddijahs, ka andelmanni Turku-
semme us Salonichi- (Tessalonikas-) pilfatu
eedami, ne taht no kahda pilfatina, ko Mielnik
fauz, diwi nokautu zilweku lihkus zellâ us-
gahja, no kurreem tas weens israhdiyahs ka
zilweks no augstas kahrtas, un tas ohtrs atkal
Tataru-semneeks. Pirmam bija pistoles-lohde
zaur kruhtim isschauta, un tam Tatarim,
warr buht tapehz, ka fawu fungu pahrstahja,
bija dauds sohbina zirteni galwâ redsami. Teem
lihkeem wairak ne bija, ka kreks muggurâ, un
winnu sirgi, kurreem wiffas mantas bija no-
mentas, turpatt ne taht sahle ehda.

Tee andelmanni tahdas breefmas eeraugohit
dikti fabihjahs; bet lai nu neweens us win-
neem ne ko launa ne dohmatu, tee farunnajahs
kohpâ tohs lihkus us Mielnik pilfatu aiss-
nest, un wissu isteikt, ka tee tohs atradduschi.
Tohs sirgus falehrufchi tee usfahja tohs lihkus
teem wirsu, un greesahs atpakkal us Mielnik,
kur tas Aga (panwehletajs jeb pilfata preefch-
neeks) us winnu isteikschanahm tohs nokautus
pehz teefas-likkumeem peenehma un tohs tanni
leelakâ basnizâ (Moschée) nolikka, kamehr winnu
wahrdus dabbutu isklauschinahnt.

Tè nu gaddijahs, ka tanni paschâ deenâ
tappa gaidihts tas Paschâ jeb Turku gubernators
Mielnikas pilfatâ, un tadeht tas Aga
ne gribbeja, pirms ka winna preefchneeks an-
nahjis, ne ko par teem nokautem nedz winnu
slepkaueem ismekleht. Bet Mustapa Pascha
tik ka pilfata wahrdus eenahjis tuhdal no teem
fasrehjuscheem laudim jawo dabbuja to breefmi-
gu notikkumu dsirdeht, un ka tee lihki tai lee-
lakâ Moschée irr nolikti, un ka neweens ne
sinnoht, ka winnus fauzohit un kas tee tahdi
effoht. Mustapa Pascha par tahdu negantu

darbu dikti eedusmojees, greesa wifspirmaf
fawu sirgu us to svehto weetu, kahpa tur
semme, un no neisstaitama lauschu-pulka pa-
waddihts, wifsch eegahja tai svehtâ preefch-
nammâ.

Paschâ basnizas - widdü gulleja tee diwi no-
kauti blakkam us dekka nolikti, ar apfegtahm
azzim un kahjas us rihta pussi pagreestas.
Mustapa gahja pamasinam winneem klah; bet
tik ka wifsch bija us zelleem nomettees, un
tik tuwu teem peeleezees, ka winnu waigus
warretu pasiht, peepeschî winna waigs pahr-
grohsijahs, un wifsch flanni brehldams eeklee-
dsahs, fahka fewim bahrdu ahrâ raushtiht un
kritta garschlauku pee semmes. Ta wifsch peeri
pee semmes peespeedis labbu brihdi ka pamirris
gulleja, un warreja nomannih, ka wifsch lee-
las firds-fahpes zeeta.

Labbu laiku ta gullejis, kurrâ neweens ne
usdrishkstejahs winnam ko fazziht, wifsch pa-
zechlahs; un jebschu winna gihmis bija behdigis
un bahls, tatschu taifns un meerigs, ka jaw
pee tahda, kas fawas dedfigas fahpes pahr-
warrejis. Weenreis wehl pahr teem lihkeem
pahrleezees, wifsch fakampa ta augsta ka wihra
lihka rohku, un azzis us debbesim pazehlis,
ar flannigu balsi ta isfauza:

"Ak Seid Mohammeds! Kad Tu us Bal-
kana-kalneem mannu dsihwibu prett niknu
eenaidneeku warru paglahbi, es svehreju, tewi
no ta laika par fawu brahli turreht, un ne fenn
es pee Allah (Deewa) un winna svehta pra-
weescha (Muhammeda) efmu apfohljees, ka ne
weenam blehdneekam manna waldischana ne
buhs nenostrahpetam palift. Un to wehl tag-
gad es no jauna tawa wahrdâ un pee tawa lihka
apswehrohs! Tawam slepkawam lihds teem
swefcheem un nepasihstaineem semmes-gabbaleem

es gribbu pakkat dsihtees; winna assini schihs sleykawibas deht es gribbu pamasitinam likt ispillinaht; winna azzis buhs kraukleem un wannageem isknahbaht un winna meefu buhs schakaleem un wilkeem saplohfift; bet winna kauleem buhs balleht appaksch debbef siffadā negaisā. Drihsak lai mans tehwa lihki kaunā paleek, ne kā es scho sawu apfohlischau — scho sawu swehrefchanu aismirstu! Ak Seid, ak mans brahlis! Tu dsirdimannis! — Tu dsirdi, ko efmu swehrejees!

Mustapa wehl weenreis azzis us ta wihra lihki, ko winsch til lohti bija mihlejis, mettis, aissahje no tahs Moschées, bes ka kahdu wahrdū wairak runnajis.

Winna weenigas ruhpes no schi laika nu bija, ta sleykawa pehdas us wissahm pufsehm dsihit un klauschinaht. Katram, kas jel mas winnam kahdu sianu no ta warretu doht, kur tas dsihwotu, jeb kurrā gabbala tas usturretohs, winsch pefohlija 20 maksus *) par algu. Bet kamehr winsch tā pa wissahm malahm likka mekleht, usturrejahs winsch pats pee kahda baggata Armeniera, Sereskiis fazzams, pee ka winsch arween mahjoja, kad tam Mielnikā bija kas ja-apkawejahs. Tur taīs wissu dīllakōs kambards eewilzees, noderwahs winsch trihs deenas un trihs naktis tahm ruhktakahn firds-fahpehm.

Pa tam tannī pilsatā fadsirdeja, ka Seid Mohammed tas nokautais Mustapam Pascham tas mihtakais draugs bijis, un ka winsch, kā ahtri skrehjeis pasts (Courier) ar grahmatahm un tschetreissimstuhkstofcheem piastereem no Konstantinopeles us Salonichi pee ta Pascha bija isfuhtihls. Ap pufsdeenas-laiku bija Seid Mohammed Mielnikā eenahzis, tur no zitteem redsehts masgajamees, un pehz tam tannī Mischēe eegahjīs fawas luhgschanas noturreht. Un kad nu tas zelsch no turrenes us Salonichi to Albanu laupitaju deht til nedrohfch bija, ka rettais Turkis to drihksteja bes stipras saldatu apsargaschanas staigaht, tad wisseem tahdas

dohmas bija, ka winsch arri no teem tur sawu gallu buhschoht dabbujis.

Pehz tahm trihs behdu-deenahm likka tas Pascha tam Armenierim Sereski pee fewis eenahkt, ka winsch ar to kohpā warretu padohmu isspreeft, kas un kā tas buhtu jadarra, lai to sleykawu jo drihsak warretu rohkā dabbuht. Tas Armenieris lihdseja winnam gauschi schehlotees par to labbu draugu, un dusmotees par to negantibu, un Seid Mohamedu brihnischli winna preekschā usteiza un flaweja; bet tur klahrt winsch to mekleja pahreunnaht, ka tas welti buhtu teem Albanulaupitajeem pakkat dsihtees, jo tohs gan mas kahds rohkā dabbujis. Bet tas Pascha ne gribbeja un ne gribbeja no fawas apnemshanas atlaistees, un skubbinaja no jauna to Armenieru winnam pee tam palihdseht. Pehz tam winsch to atlaide un padewahs atkal sawahm behdigahm dohnahm.

Peepeschi atwehrabs tahs Perseru-gardines wakkam ar ko ta kambara-durvis bija aishahrtas, un jaufs un mihligs behrnisch bes bai-lehm tannī eekaitinatu lauwu allā eenahza, leelu kurni ar puklehm, kas ar dahrgu drahnu bija apfegtas, rohkā turredams, un tas tezzeja smaididamees tam apbehdinatam klahrt. Ta bija Sereskiis weeniga meitina Treni, ko tas Pascha til labb ka sawu paschu behrnu isturreja. Preeskch fescheem gaddeem, kad ta Armeniera gaspascha to behrnu dsembedama bija nomirufe, bija gaddijees Mustapam Pascham arri tobrihd Sereskiis nammā buht un tahs gaudas un raudas lihds redseht, un tahs bija winna firdi tā pahrnehmuschas, ka winnam tas atraitnis tehws un it fewischli tas behrnisch mihtsch palikka. Jo tas behrnisch pa-auga, un klaistumā un peemihlibā peenehmahs, jo wairak winsch tam Pascham mihtsch palikka, un til mihtsch, ka daudsreis winsch Mielnikā-pilsatu ta behrna deht ween apmekleja. Ko pehdigo reissi pee Sereskiis buhdams winsch jaw pascham tam tehwam bija apfohlischees, Treni, ja winna bahrinisch paliktu, behrna-wetā peenemt, un wissu sawu baggatibu winnai norakstih.

*) Weens maks irr lihds 30,000 piastereem jeb rubuleem.

Kad nu tas behrns to wezzu, augstu wihrus, kas wianu ik reis mihligi un laipnigi bija sanehmis, tahdu behdigu un bahrgu redseja, palifka winsch arri jo rahms, ta smaidischana no wianaa luhpinahm nosudda, winsch küssi pee Mustapa Pascha kahjam semmē nofehdahs, un sahka ar sawahm pußlitzem spehletees. Bet kad tas wehl arween tahds flummigs isskattijahs, un ne wahrdiau ne runnaja, aiskahra ta meitina ar sawu masu mihfstu rohzinu ta Turka bruhnu un ar spihdofcheem gredseem ispuschlotu pirkstu, un no jauna smaididamahs ta fazzija: „Pascha, ja Tu druzjin ar mannim gribbi pasmeetees, ka Tu jaw arween darriji, tad es Tewim mannu skaitako rohsu dohchu.“

„Eij behrin!“ — atteiza Mustapa ar tumschu balsi; — „mannim taru rohsu ne waijaga, jo manna firds irr pilna ar dadscheem.“

„Ta es Tewim kahdu Talismanu (apmahnitaja - jeb burwja - pukki) dohchu,“ — Irene atkal runnaja, — „kas Taru no dadscheem faplohsitu firdi atkal warretu dseedinah.“

„Eij nohst ar sawu rohsu un Talismanu un leez manni meerä!“ — runnaja Pascha. — „Manna firds irr gruhti apbehdinata, un es ne spehju us tanveem neekeem klausitees.“

Tatstu Irene ne gahja wiss prohjam. Smaididamahs wianaa atrafija sawu jobstu, un iswilka no tahs krohlahm selta gredenu, kam bija sappira - akmins eeliks eekschä, kas leelu naudu makfaja.

„Pascattees!“ — fauza ta smeedamahs un tam Pascham to dahrgu akmini rahdidama, — „pascattees pappia un pasmeijees, tad es Tewim dohchu scho gredenu!“

Un Mustapa pasmehjahs gan to gredenu eeraudsijis, bet tik breefmigi, ka no wianaa azsim dusmas ka ugguns-dsirksteles schahwahs; ar schahdu piltumu winsch israhwa tai meitina to gredenu ta no rohlahm, ka ta pahrbihjahs un atpakkat atkahpahs, un peedohfchanu luhgdamahs sawas masas rohzinas us wianau pazehla.

„Irene, kur tu scho gredenu effi dabbujuse?“ esfauzahs Pascha. Bet tas behrns farahwahs

un ne wahrdi ne atbildeja. „Sakki!“ — fauza winsch atkal ar bahrgu balsi, — „kas tewim scho gredenu eedewis?“

„Es esmu nebehneeze bijuse,“ — wianaa raudadama fazzija, — „un kad tehws par to gredenu dabbuhs dsirdeht, tad winsch manni diki iisrahbs.“

„Schis gredens — sakki, ka tas tawas rohkas tizzis?“ — prassija Mustapa ar jo meerigeem wahrdeem.

(Turplikkam beigums.)

Smeeklu stahstinsch.

Kahdam pilsata dsihwodamam algadsim tohp teikts, ka us pastu effoht grahmata no wianaa brahla atnahkuje, un lai ejohht to sawahkt; bet lai pasta-naudu arri ismakfajohht. Winsch gan labprah gribbetu sinnah, kas tai grahmata eekschä stahw; bet naudas pufim jaw scho brihdi ne attikkahs, ko to leelu parradu atlihdsinah.

Winsch pasta-nammä nonahzis, luhsahs pastes-kungu, lai to grahmatu tam parahdoht, kas arri notikke. Algadis nu prassa,zik gan buhfschoht par grahmatu makfaht, un rahdidams, ka rikti gribboht makfaht, grahbstoht tas diki ween par kabbatahm naudu mekledams; bet ne ilgi sahlfchis pasta-kungu wehl luht, woi ne buhtu tas til labs, un to grahmatu tam preekschä islasitu; jo pats ne buht ne prohstoht lassift. Pastes-kungs usplehfsch grahmatu un lassa tam wissu preekschä. Kad nu schis bija beidsis islassift, falka algadis: „Valdeews, mihtais kungs, par to; kad man kahdu reis naudas buhs, tad es to grahmatu sawahfschu; bet — lihds tam laikam paglabbat juhs to wehl. Ar Deewu!“

E. F. S.

No Wahzu Awisehm.

Dauds leetas no wezzu wezzeem laikeem semmē gull, kurreas, kad ko rakdamai nejaufchu useet, lohti apbrihnojam, un daschas tohp par redsefchanu glabbatas.

Taggad kahds mahzihts kungs, Laijard wahrdā, kas to darbu usnehmaees, wezzas lee-

tas semmē usmekleht un pee gaifmas zelt, effoht eelsch Aßühreru semmes, kur tas wezz brangs pilfats Niniwe stahweja, ko Noäis dehla Elama dehls Aßurs pehz uhdens pluddeem lizzis us-taifih, tur jaw daschas wehrā leekamas leetas atraddis, un no tahm sianu dewis. Nu tahdu sianu laffijam Wahzu Alwises, ka tas minnehts kungs ne fenn rafdamas tur pat to walstrehflu jeb trohni ta pirma warrena waldneeka wirfs schihs pasaules, Nimroda, atraddis, us kureu tas preefsch 3000 gaddeem bija fehdeijs, un to leelu Bahbeles tohni lizzis buhweht, kurea laikā ta wallodas fajaukschana un laischu is-kliehschana notifke. Tas krehfis effoht no metall (tas irr, jeb warfch missins, dselles fudrabs) un no Elewantu kauleem ittin brangi, bet pehz wezzu laiku wihses taifih, un daschadi israibohts, kur meisteru gudribu gan warr redseht. Tā dohma, ka ta pille, kurea Nimrods dsihwojis, buhfchoht ar ugguni pohstā gahjuſe, jo pee ta krehfia warroht redseht, ka tas metalls weetahm effoht kuffis.

M. B.

Teesas fluddin afschanas.

Us pawehleschanu tafs Beiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Krewu Walsis ic. ic. ic., Kursites pagasta teesa zaur scho sinnanu darra, ka tas Wezz-Swahrdes nohnmeeks Fahnis Sarotschinski no Namniku-mahjahn irr nomirris, — talabb tohp wissi parradu prassitaji un parradneeki usaizinati, ar sawahm prassischahanahm diwu mehneshu starpā no appaksch-rakstitas deenas, prohfi libds 24to September f. g., pee schihs teesas peeteiktees; or to pamahzischana, ka tohs, kas ne buhs peeteikuschees, wehlak wairs ne kauſihs, un tee, kas tam nelaikim ko parradā, kas pehz likkumeem nolikā strahpē kritihs, ja winni pa-preefsch sawus parradus ne buhs usdewuschi. Kursite, tas 24tā Juhli 1850.

(L. S.) †† Zahne Lewitz, peesehdetajs.
(Nr. 679.) F. Freiberg, pag. teesas frihw.

Us pawehleschanu tafs Beiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Krewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Kuldigas aprinka teesa, — kad tas zittikahr-

tigs Tigwes arrendators Ernst Schwarz sawu mantu saweem parradu dewejeemi atdewis un talabb schi teesa konkursi spreibusi, — wissi un iskoatri, kam kahdas prassischanas pee ta wirspeeminneta parradneeka, jeb kas dohmatu ko prassih, zaur scho usaizinati, ar sawahm prassischahanahm un mieleschanahm wisswehlak libds 15to September f. g., kas par to weenigu un isflebgschanas-terminu nolikts, scheit ka waijadfigs peeteiktees un fagaidih, ko teesa spreidihs; ar to pamahzischana, ka tohs, kas ne buhs peeteikuschees, pehz schi termina wairs ne kauſihs. Tapatt tohp arri teeni, kas tam wirspeeminnetam arrendatoram Ernst Schwarz ko parradā, peekohdinahs, pee dubbultas strahpes sawus parradus libds peeminetam terminam scheit usdoht. Kuldigas aprinka teesa, tai 12tā Juhli 1850.

(L. S.)

(Nr. 1856.)

Viffesseers Sacken.

E. Günther, sekretchrs.

Wissas pilsehtu- un lauku-palizejas un pagasta teesas tohp no Krohna Ohsolumuischias pagasta teesas peenahkami lubgas, tohs pee schihs pagasta teesas mischahn, prohti: pee Ohsolumuischias, Abawasmuischias pee Grendses, Smahrdesmuischias, Tuklumes wirfs-pilslunga muischias, Tuklumes meschakunga muischias, Sahles basnizkunga un Tuklumes basnizkunga muischias peederrigus, ahrpusi nowadda dīshwodamus pagasta lohzelkus, woi ar derrigahm jeb nederrigahm passheim, tiklabb no wihrischku ka no seewischku fabrtas, ar peenahkamahm parahdischanas-schimehm par winnu pamilijs skaitlu un wezzumu no tahm teesahm, appaksch kurrohm winni libds schim dīshwojuſeſhi, dehl winni eerakstichanas eelsch 9tas revisiones wisswehlak libds 12tu August f. g. pee Ohsolumuischias pagasta teesas atstelleht, un bes tahdahn parahdischanas-schimehm, ka winni pee 9tas revisiones peerakstijuschees, neveenu pee augschā-peemineteeem pagasteem peederigus zillvetu peeturreht; jo pehz schi peemineteeem termina tohs, kas ne buhs meldejuſchees, ka pasudduschus usfattih, bet tafs teesa, kur tahdi nohspalizzeji atraddisees, par tahdu aisleegtu peeturreschana pehz teem tadehl islaisteem likkumeem noliktu apflebpschanas-strahpi libds ar teem nelaufigeem zeetih. Krehna Ohsolumuischias pagasta teesa, tai 26tā Juhli 1850.

(L. S.)

(Nr. 976.)

Pagasta wezz. Mikkel Braustein.

Teesas frihweris A. Schneiders.

Zitta fluddin afschana.

Brisulles (Bresilgen) tirgu scho gadd ne 16tā, bet 13tā September deenā turrehs.

3

Brichw driskeht.

No juhmallas-gubernias augstas waldischanas pusses: Zensora weetā: Dr. M. G. von Pauker.

No, 295.